

Töölön yhteiskoulun aikuislukio
Urheilukatu 10-12
00250 Helsinki

LAUSUNTO

2.12.2014

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Lausuntopyyntö OKM/34/040/2013
Viite OKM045:00/2013

AIKUISTEN MAAHANMUUTTAJIEN PERUSOPETUKSEN KEHITTÄMISEHDOTUKSET

Kiitämme mahdollisuudesta saada antaa lausunto Aikuisten maahanmuuttajien perusopetus -työryhmämuistiosta.

Koulutusten yhdistäminen

Aikuisten maahanmuuttajien perusopetuksen alkuvaiheen, valmistavan opetuksen sekä luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen yhdistäminen on sekä opiskelijan että kouluttavan tahon kannalta mielekästä. On järkevää karsia koulutuksista turhia päällekkäisyyksiä. Aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen perusteet sekä aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen perusteet ovat osin sisällöltään samanlaisia; niiden yhdistäminen siis kannattaa.

Kotoutumiskoulutukseen sisältyy samoja asioita kuin perusopetukseen - aikuisten perusopetus olisikin sisällöllisesti erinomaista kotoutumiskoulutusta!

Enimmäistukiaika

Kotoutumistuella tuettavien omaehtoisten opintojen enimmäistukiajan pidentäminen olisi erittäin tarpeellinen asia. Suomeen tulevien maahanmuuttajien koulutustausta on hyvin heterogeeninen, ja esimerkiksi kokonaan vailla aiempaa koulutusta saapuvat maahanmuuttajat tarvitsevat yleensä huomattavasti enemmän aikaa ja tukea opintoihinsa. Etenkin luku- ja kirjoitustaidottomina saapuvat maahanmuuttajat tarvitsevat runsaasti aikaa saavuttaakseen sellaisen luku- ja kirjoitustaidon, jolla suoriutua perusopetuksen opinnoista.

Ehdotukseen sisältyvä ajatus opiskelijan luku- ja kirjoitustaidon ottamisesta koulutustarpeen ja sen laajuuden sekä tarvittavan ajan määrittäjäksi on hyvä. On tärkeää saada opintojen rahoitus oikeudenmukaiseksi ja mielekkääksi.

Erilaiset kohderyhmät

Kehittämissuosituksen mukainen malli mahdollistaa paremmin eri-ikäisten ja -taustaisten opiskelijoiden tarpeiden huomioimisen. Se parantaa opiskelijan mahdollisuuksia edetä jatkokoulutukseen ja työelämään.

Mahdollisuus päätoimiseen, sivutoimiseen ja aineopiskeluun on tärkeää ja palvelee erilaisissa elämäntilanteissa olevien opiskelijoiden tarpeita.

Opintojen jatkuminen saman oppilaitoksen sisällä mahdollistaa myös paremmin opiskelijan yksilöllisemmän ohjauksen ja mielekkäimmän opintopolun löytämisen. Tavoitteena olisi katkeamaton perusopetuksen polku ilman turhia oppimisprosessia hidastavia katkoksia.

Tuttuun opiskelupaikkaan ja opiskelijayhteisöön kuulumisen tukee oppimista, lisää turvallisuudentunnetta ja lisää yhteisöllisyyden kokemusta. Tämä helpottaa myös kotoutumista.

Tiedonkulku

Jotta aikuisen maahanmuuttajan opintopolku etenee sujuvasti, on informaation erilaisten koulutukseen liittyvien tahojen (esim. koulutuksen järjestäjä, viranomaiset, TE-toimistot) välillä tapahduttava sujuvasti.

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

Maahanmuuttajien osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen on tärkeää, ja aiemmin suoritettujen opintojen hyväksi lukeminen ja täydentäminen on saatava mahdollisimman joustavaksi ja järkeväksi.

Opettajien jatko- ja täydennyskoulutus

Maahanmuuttajataustaisten opetus- ja ohjaushenkilöstöllä on oltava riittävät mahdollisuudet jatko- ja täydennyskoulutukseen. Lisäksi on huolehdittava siitä, että tälle alalle opiskelevien opinnot antavat riittävät valmiudet alalle.

Taito- ja taideaineiden puuttuminen

Kehittämisehdotuksessa otettiin esille myös se seikka, että aikuisten perusopetuksen päättötodistuksella ammatilliseen koulutukseen hakeutuvat voivat joutua eriarvoiseen asemaan taito- ja taideaineiden opiskelun puuttumisen takia. Tämä epäkohta on syytä korjata.

Kokemuksiamme

Sivistyksellisten perusoikeuksien toteutuminen kaikille on syrjäytymistä ehkäisevää ja yhteiskunnallista tasa-arvoa lisäävää. Opiskelijapalautteen mukaan oppilaitoksessamme opiskelevat maahanmuuttajat arvostavat suuresti perusopetuksen tutkintoa. He haluavat olla koulutuksellisesti yhdenvertaisia muiden suomalaisten kanssa ja arvostavat koulutuksen monipuolisuutta. Opiskelijat ovat kokeneet perusopetuksen opinnot pelkkiä suomen kielen kielikursseja mielekkäämmäksi. Perusopetuksessa kieli ei ole pelkästään opiskelun kohde vaan myös opiskelun väline, mikä lisää motivaatiota.

Rahoitus

Aikuisten perusopetuksen rahoitukseen on suunniteltu muutoksia. Uusi rahoitussuunnitelma vaikuttaa hyvältä ja toimivalta.

Aikuislukiot perusopetuksen antajana

Maahanmuuton myötä aikuisten perusopetuksen tarve on lisääntynyt. Aikuislukiot ovat erittäin hyvä paikka aikuisten maahanmuuttajien perusopintoihin, sillä aikuislukioissa on totuttu ottamaan huomioon erilaisten kohderyhmien tarpeet. Aikuisten maahanmuuttajien kouluttaminen vaatii erityisosaamista, jota juuri aikuislukioilla on: opetushenkilöstöllä on alan koulutus ja paljon kokemusta. Aikuislukioilla on siten vahva pedagoginen valmius kohdata ja ohjata aikuisopiskelijoita, joilla on erilainen elämäntilanne ja opiskelutausta. Aikuislukioissa opiskelee jo nyt päätoimisia ja sivutoimisia opiskelijoita sekä aineopiskelijoita. Aikuisten maahanmuuttajien perusopetuksen keskittäminen aikuislukioihin olisi kaikkien osapuolten kannalta varsin mielekästä.

Töölön yhteiskoulun aikuislukio toivottaa uudistetun perusopetuksen mukaan opiskelevat aikuisopiskelijat tervetulleiksi kouluumme!

Marja-Leena Ruha-Tuomola
Rehtori